

Marts 1909, endnu inden den er sat i Kraft, og man har gjort Erfaringer om dens Fortrin og Mangler.

Naar man gennemgaar det Lovforslag, som nu er fremsat til Behandling i dette Ting, hæfter man sin Opmærksomhed baade ved de Bestemmelser, som bevares fra den vedtagne Lov og ordret overføres i det foreliggende Lovforslag, og ved de Ændringer, som foreslaas deri. Af det, som bevares, skal jeg tillade mig at nævne nogle Ting. I § 21 foreslaas det, at Regeringen bevarer sin Ret til at anordne ekstraordinære Retter i samme Omfang som tidligere, og disse ekstraordinære Retter bliver fremdeles, som det blev vedtaget i 1909, Undersøgelseretter og ikke dømmende Retter. Endvidere foreslaas det at bevare de gejstlige og de militære Retter. Justitsministeren faar fremdeles i sin Magt at bevilge Sagførerbestalling til saadanne Sagførere, som ikke bliver anbefalet af Sagførerraadet. Ligeledes bevares Bestemmelsen om, at visse Bøder — jeg skal henvise til §§ 194 og 212 — fremdeles tilfalder Politikasserne, de saakaldte Interessekasser. Jeg kan forstaa, at det maa have kostet den højtærede Justitsminister lidt Overvindelse at optage dette efter den Storm, der blev rejst derimod i 1908 og 1909 fra et Medlem af dette Ting, som den Gang var Ordfører for det radikale Venstre. Jeg husker endnu saa tydeligt de haarde Udtryk, der blev brugt, om Forbrydermærker og sligt, og jeg glæder mig derfor over, at der er vist Maadehold i denne Henseende ved at bevare Bestemmelsen. Der er endelig et Princip, som man sætter meget højt i juridiske Kredse med Hensyn til Retsordningen, nemlig det saakaldte Umiddelbarhedsprincip. Der har den højtærede Justitsminister foretrukket at overføre Reglerne fra den vedtagne Lov af 1909 i det foreliggende Lovforslag, saa at Vidner, Syns- og Skønsmand og Parter først skal møde for Underretten, der skal være Undersøgelsesret, og først naar Sagen har faaet en foreløbig Behandling, føres den frem til Landsretten, hvis den hører til de Sager, der skal behandles der. Dog bibeholdes den Bestemmelse, at baade Landsret og Højesteret kan indkalde saadanne Vidner, hvis Vidnesbyrd der tillægges særlig Vægt. Kun i Nævningesager er Umiddelbarhedsprincippet helt gennemført. Naar jeg ogsaa drager mig i Minde de drøje Hug, der vankede til dem, der først gik ind paa at modificere Umiddelbarhedsprincippet — jeg erindrer tydeligt For-

handlingerne fra 1908 og ogsaa fra 1909 —, og naar jeg husker, hvorfra Slagene kom, kan jeg forstaa, at der skal nogen Overvindelse til for at foreslaa Bibeholdelsen af disse Regler, og jeg ser deri en Slags Opvejsning for os, der maatte lægge Rygstykker til i 1908 og 1909. Jeg tør ogsaa nok gaa ud fra, at den højtærede Justitsminister i sine Overvejelser er kommet til det Resultat, som har faaet sit Udtryk i Lovforslaget, ud fra det samme Hensyn, som var ledende i Aarene 1908 og 1909, nemlig Hensynet til den Merudgift, som Umiddelbarhedsprincippets fuldstændige Gennemførelse vil medføre.

Blandt de tre store Principper, som det nu foreslaas at gennemføre i det foreliggende Lovforslag, er for det første Anklageprincippet. Jeg maa sige, at blandt de Forandringer, som foreslaas i Retsplejeloven, har jeg størst Sympati for den Bestemmelse, som gaar ud paa en Gennemførelse af Anklageprincippet. Anklagemyndighedens Hovedvirksomhed er knyttet til Strafferetsplejen under den nye Ordning. Der foreslaas Ansættelse af en Rigsanklager, som faar en Overanklager til Medhjælp, og desuden 3 Overanklagere ved hver af de to Landsretter. Overanklageren kan overdrage Anklagehvervet til Sagførere, som fører Sager ved Underretten. Man indskrænker ved denne Ordning de offentlige Anklageres Tal til et Minimum, og da de nuværende Aktorsalærer bortfalder under den nye Ordning, bliver de med Anklageprincippets Gennemførelse forbundne Udgifter ikke særlig store, bortset fra de forøgede Udgifter til et stærkere Politi. Paa den anden Side er det nødvendigt, at Rigsanklageren og Overanklagerne lønnes godt, saa at de dygtigste og bedst egnede Jurister vil søge disse Stillinger, hvor Arbejdet baade bliver ansvarsfuldt og besværligt. Hele Retssikkerheden beror væsentligt paa, at Anklagemyndigheden kan fremskaffe de Oplysninger, som er nødvendige for at kunne rette Anklage for den dømmende Ret, og dernæst føre saadanne Bevisligheder, at der derpaa kan bygges et Indiciebevis. Endvidere faar Anklagemyndigheden Indseende med Undersøgelsespolitiet og dets Virksomhed, Paaanke af Domme og Straffedommes Fuldblindelse. Naar man vil forlade det gamle System, det saakaldte inkvisitoriske System, hvor man ikke lægger overdreven Vægt paa Tilstaelsen, er en stærk og dygtig Anklagemyndighed nødvendig, hvis Retssikkerheden ikke skal lide derved. For at Anklagemyndigheden kan